

Бурят-Монголой

ҮНЭН

ВКП(б)-тэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй ба ВКП(б)-тэй Улан-Удын Горкомой орган

КОМСОМОЛ БА ХУРГУУЛИ

Хургуулида комсомолой хэжэ хүмүүжүүлгын зорилгоонуудта хандуулагдахан байха еһотой. Комсомолой комитетүүд хуралсалал процессэй удхыг гүнзгэргээр мэдэхэ зуураа, хурагшадые хургалтын ба хүмүүжүүлгын шанарыг хайжаруулгын олохон асуудалнуудыг партийна, советскэ организацинуудай урда табиха хэрэгтэ үргэн ехэ үүсхэл гаргажа шадаха ба тинхэ уялгатайшье байна.

Комсомолешууд-хурагшад хадаа хуралсалал ба жаг заршамай, эмхитэй ба нарин нигта ябадалай үлгэр жэшээ, наукин үндэһэ хууринуудыг зүрхтэйгээр шудалалгын үлгэр жэшэ хургуули дотор өөһэдүнгөө нүхэдтэ харуулжа уялгатай.

Хуралсалалышье зантанинуудта хурагшадые ехээр хабаадуулдаг практикые хүсэд усдаха хэрэгтэй. Вечеринүүды, сборнууды, литературна конференцинууды, самодетельны кружогуудай зантанинуудыг эмхидхэлгэ болбол нэгэл уг зорилгодо амжалтагтайгаар хурагшадые хурагшадта туйлаха, уртоого үзэһэн юумень нэмэхэ ба гүнзгэргүүлжэ хэрэгтэ зориулагдан байха еһотой. Советскэ хурагша хадаа бүхэ юумэдэ ехээр һонирхоно. Комсомольскэ организацинууд үхибүүдэй һонирходог юумые хараада абан хүдэлмэрэ эмхидхэхэ, тэдэнэрэй ойлогосые үргэхэхэ, политическэ ба культурна хэмжээнэ дээшлүүлжэ, хурагшадые советскэ наука ба техникын туйлалтануудтай танилсуулжа, хургуулинхидай техникескэ творчестводо бүхэ хэмжээгээр туйлаха уялгатай.

Агууехэ Ленин болбол залуушуулые ушар еһо мэдэхэ ба жаг заршамтай ажалар хүмүүжүүлжэ гэжэ комсомолод захинан юм. Багшанартай нигта холбоо барисаа байгуулан, комсомол болбол хурагшадые ажалда дуратайгаар, нийтын ашаг туйлада ямаршые хүдэлмэри дүргэхэ бэлэн байхаар хүмүүжүүлжэ гэжэ урлагданхай.

Парти болбол 13 миллион хурагшадые нэгэдүүлһэн эдир пионерүүдэй организацие хүтэлбэрлэхэ хэрэгые ВЛКСМ-дэ даалгана. Комсомол болбол пионерүүдэй эдэхице, самодетельность ба үүсхэлые үргэхэн, пионерскэ организациин ажал-ябуулгыг ехэхээр хайжаруулжа еһотой. Пионерүүдэй дунда хэгдэхэ хүдэлмэрин удхын, формо болон арга методын үхибүүдэй наһанай илгада, тэдэнэрэй интересүү болон эрилтэнүүдтэ таараһан байха еһотой. Хургуулиһаа гадуурхи нүүдэй ордоноуд ба байшануудай, юнадуудай станцинуудай, үхибүүдэй техникескэ станцинуудай ба уранхайханай хүмүүжүүлгын байшануудай хүдэлмэри ехээр хайжаруулжа хэрэгтэй. Комсомольскэ организацинууд илангаа зунай үедэ үхибүүдэй амаралгыг хайнаар үнэргэхэ ба бэ махабадынь хайжаруулжа тухай ехээр анхаралаа табиха уялгатай.

Хургалдые хурагша ба хүмүүжүүлжэ ябадалда гол үүргыг хурагшад дүргэн, хургуулида комсомолой хэжэ бүхэ хүдэлмэри багшатай нигта холбоо барисаатайгаар ябуулагдаха еһотой. Комсомольскэ организацинууд багшын нэрэ хүндые бүхэ хэмжээгээр дээшлүүлжэ, бүхэ хүдэлмэридэнэ дэмжэлжэ үзүүлжэ еһотой.

Комсомол болбол багшанарай шэнэ кадрнууды бэлдэхэхэ ябадалда хабаадалсаха, багшын мэргэждэ дурлаха мэдэрэлтэйгээр залуушуулые хүмүүжүүлжэ уялгатай. ВЛКСМ-эй XI съезд болбол эрдэм хургуулине, науке шөө ехэ эришмтэйгээр шудалха, коммунистическэ общество байгуулагшадай, Ленин-Сталиной хэрэгтэй түлөө зоригтойгоор тэмсгшэдэй зэргэдэ жагсахаар бээ бэлдэхэ гэжэ бүхэ хурагша залуушуулые уралаа. Комсомолой уялга хадаа уржа ябаа үетэниче коммунизмын үзэл сурталаар хүмүүжүүлгэдэнэ партида эдэхиитэйгээр туйлаха ябадал болно!

(«Правды» апрелин 6-най түрүү бэшгһэ).

ВЛКСМ-эй XI съезд. Кремлин Ехэ Ордоной заседанин зал. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бурят-Монголой АССР-һоо съезддэ ерөнхө делегат Баргажанай аймгай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой эвельсовод, Социалистическэ Ажаль Герой С. Чойроров.

ТАСС-эй фотохроника.

Д. ЖАЛСАРАЕВ.

Комсомолой гэшүүн

ВЛКСМ-эй XI-лехи съезддэ зориулагдаба

- Халюурна тарьян. Долгинея хараад, Хоредтой звеньевод мийлэнэнэ. «Балта, Хадуур» — алтан одонинь Баатарлиг ажалынь гэрэлүүлэнэ. Хэрэгын арюун, заманы харуул, Хүн зондо хүндэ ехэтэй, — Тэрэ — ирын лэ хүбүүн, Тэрэ — комсомолой гэшүүн. Эршэтэ булад станогоо хаража, Эдир токарин зүрхэн дуулана, Дүшан юһонэй урдан гаража, Дүрбэн һараар жэлээ агшаана. Агууехэ эрх сүлөөтэй, Архд зондоо хүндэ ехэтэй, — Тэрэ — юрын лэ басаган, Тэрэ — комсомолой гэшүүн. Инаг түрэл партиа даханхай, Уставай эрилые дүүргэжэ ябанхай, Багшынгаа хургаал зүрхэндөө хаданхай, Байдаанда, ажалда түрүүлжэ ябанхай, Мордын ба бурят, белорусс ба якут! Москвада сугларнад съезддэ — Тэдэ — советскэ басагад, хүбүүд, Тэдэ — комсомолой гэшүүд.

Бурпрофсоведэй президиумдэ

БМАССР-эй профсоюзнуудай облсоведэй Президиум болбол судно-завабарилгын заводой ба мяха-консервн комбинатай коллективүүдэй зүгһөө «Кооператор комсомолец» болон Кировэй нэрэмжэтэ олзоборилгын артельнуудые шефтээ абан үүсхэлые хайшааха зуураа, республикын бусад предприятинуудар энэ үүсхэлые дэмжүүлхыне профсоюзнуудай областной, районо ба фабрично-заводской комитетүүдые уялгалба.

Тинн, Президиум болбол нотагай предприятинуудта үргэн хэрэглэй эд бараа гаргалгыг түргэдэхэ, тэрэнэй шанарынь хайжаруулжа талар социалистическэ мурысөөндэ профсоюзна организацинуудые эдэхиитэйгээр хабаадуулхыне областной комитетүүдтэ дурадхаба.

ВЛКСМ-эй XI СЪЕЗД

Апрелин 2-ой үдэшин заседани

Апрелин 2-то Залуушуулай Бүхэ-союзна Ленинскэ Коммунистическэ Союзай XI съездын үдэшин заседани дээрэ «Хургуулида комсомолой хэжэ хүдэлмэри тухай» нүхэр Т. И. Ершовагай элидхэл тушаа үгэ хэллэгэн боложо эхилээ.

—Парти ба правительство болбол советскэ хургуулине шэнээр мандуулха ба дэбжүүлхын тулада, үнэхөөрөө баригдашагүй ехэ арга-болжого олобо, — гэжэ комсомолой Ленинградска организациин делегат нүхэр А. Г. Ситников хэлэнэ. Хургуули гээшэ гүрэнэй ба бүхэ арадай нимэ ехэ анхарал оролдолгоор хүрээлдэгдэн манай орондол адли, ондоо тинмэ орон гэжэ дэлхэй дээрэ байхагүй гээд биднээр омог доруунаар хэлэжэ шадахабди. Нүхэр Ситников болбол багшанарай коллектив ба комсомольскэ организациин хоорондо халуун барисаатай байха тухай хэлбэ.

—Украинын хургуулинуудта 8725 эхин комсомольскэ организацинууд ажаллажа, тэдэнэр 216 мянган комсомолешууды нэгэдүүлнэ. Республикын пионерскэ организациин 3 миллион комсомолой делегат нүхэр А. И. Сушан гэгшэ хэлэнэ. — Комсомольскэ организацинууд хургуулин залуушуулай дуида идеино-политическэ хүдэлмэри хэжэ тушаа бага бэшэ дүй дүршэлтэй болохой. Политическэ элидхэлнүүд, вечернүүд, мүнөө боложо байгаа событинуудай шэнжэлгэнүүд, ахалагша классуудта хурагшадтай теоритическэ конференцинууд, уншан номууд тухай хөөрлөөнүүд ба бусад олон хэмжээ-ябуулганууд хадаа манай хургуулин залуушуулые идеинээр хатуужуулжа, тэдэниче политическэ эрдэмтэй болжого байдаг.

ВЛКСМ-эй Хабаровскэ крайкомой секретарь нүхэр А. И. Пововто үгэ үтгэбэ. Тэрэ хадаа Хабаровска хизаар гэгшэ Октябрьска революциин урда тээ ядахын сагта эхил хургуулины үгы байһан, хаанта Россиян эгээн барга харанхы заха газар байһан юм гэжэ хэлэнэ. Мүнөө болохоодо, манай хизаарта үргэн олон хургуулинууд байгуулагдажа, тэндэ 200 мянга тухай хүтгэд хуралжана. Олон мянгаад залуу хүнүүд ВУЗ-уудта ба институтуудта хураана.

Съездын делегадууд болбол Москва городской 602-дууд хургуулин ахалагша пионервожата нүхэр А. И. Гуровагай хэлэһэн үгыте тон һонирхойгоойр шагнаба. Тэрэ хадаа тус хургуулин дүрбэдэхи дружинын пионерүүдэй хэжэ байһан гайхамшагта һайн ажал хэрэгүүд тухай, тэдэ үхибүүдэй эрдэм науке шудалжа байһан тухай, коммунизм байгуулагша советскэ гражданинэй зан ябадалууд тэднээ хайшан гээд бии боложо байһан тухай хөөрбэ.

—Биднээр һайн хайжан хүдэлмэри хэжэ байнабди, — гэжэ нүхэр Гурова хэлэнэ, — манай хэжэ байһан ажалтаа, багшын ажалтаа, вожатын ажалтаа ондоо тинмэ һайн ажал гэжэ байхагүй! (Алгаташалан).

Съездын делегадууд болбол Англин демократическэ залуушуулай үмэншөө ВЛКСМ-эй XI съезддэ амаршалга хүргэһэн Англин комсомолой ЦК-гэй секретарь Билл Брукс гэгшые съездын делегадууд халуун дулаанаар утгаба.

ВЦСПС-эй түрүүлгшэ В. В. Кузнецовто үгэ үтгэнэ. Советскэ проф-

союзнуудай олон миллион гэштдэй үмэншөө нүхэр Кузнецов ВЛКСМ-эй XI съезддэ баяр хүргэбэ. Залуушуул болбол профсоюзнуудай бүхэ гэштдэй гурбанайн нэгэ хубиһаа үтүү болохо байна. Эдир хүбүүд басагад болбол профсоюзна организацинуудай олон янзын хүдэлмэридэ ба дайнай үлгэрэхи сталинска табанжэлые дүргэхын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Дүйтэй шадатар мастернуудай шэнэ ерэнхэ хүдэлмэришэдые шефтээ абаха ябадалы үргэнөөр дэргэрүүлжэ, залуу хүдэлмэришэдэй үйлдбэрини эрхны хүнүүдтэй уулзаха ябадалуудые эмхидхэхэ шуухала. Түрүү социалистическэ техникые, стахановска ажалай методые шудалхадан залуу хүдэлмэришэдтэ үдэр бүридэ туйлаха хэрэгтэй.

Парти ба правительство болбол арад зоной, тон түргүн залуушуулай ажабуудалы хайжаруулжа тухай саг үргэлжэ оролдоно. Капиталистическэ оронуудта наһажал болоһон ба залуу хүдэлмэришэдэй хэһэн ажалай хулые тэгшэ бэжээр туйлахадан, манай орондо наһанай хэмжэениче хамаардаггүй, харин залуу хүдэлмэришэд хэһэн ажалайнгаа түлөө салын хулые бултантай аб адлихан абадаг байна шуу.

Нүхэр Кузнецов болбол хүдэлмэришэдэй, албахагшад ба интеллигенциин политическэ ба культурна хэмжэениче саашада дээшлүүлжэ хэрэгтэ профсоюзнуудай ба комсомолой үмэнэ табигданхай байһан зорилгонууд тухай тодорхойгоор хэлбэ. Профсоюзна организацинууд хадаа ойрын саг соо предпятии бүхэндэ клубууд ба улан булангууды бии болжого гэһэн зорилго урдаа табиххай. Энэ ехэхэн хүдэлмэридэ комсомольскэ организациин туйламжа хэрэгтэй байна.

Ажл бүридэ профсоюзнууд, зунай амаралтын үедэ хүтгэдэе пионерскэ лагерьнуудта эльгээнэ. Энэ жэлдэ профсоюзна лагерьнуудта 2,5 миллион хүдэлмэришэдэй ба албахагшадтай үхибүүд амарха болно. Пионерскэ лагерьнуудай хүдэлмэришэдые шэһэн олохо хэрэгые угаа шуухала болгон эрхилжэ хэрэгтэй.

Нүхэр Кузнецов болбол орон дотро физкультурна хүдэлмэри бий үргэнөөр дэлгэрүүлжэ гэһэн зорилго профсоюзнуудай ба комсомолой үмэнэ табигданхай гэжэ хэлэнэ.

Трибуна дээрэ Венгрийн залуушуулай союзай түрүдэгшын орлогшо Салам Бела гэгшэ гараба. Тэрэ хадаа ВЛКСМ-эй XI съездын делегадуудта венгерскэ демократическэ залуушуулай үмэншөө ахадтгэй халуун баяр хүргэбэ.

Түрүүлгшэ хуушга болбол съездын нэрэ дээрэ партийна, комсомольскэ болон профсоюзна организацинуудһаа, Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнгүдэй сэрэгшэдөө олон тоото амаршалганууд абажа үргэжүүлһөөр гэжэ сонсоһоно. Тинмэ амаршалганууд Киргизиян КП(б)-гэй ЦК-һээ, Узбекистанай КП(б)-гэй ЦК-һээ, Белоруссини КП(б)-гэй ЦК-һээ ССР Союзай нотагай промышленностин хүдэлмэришэдэй профсоюзнуудай IV съезддэ, Грузинска ССР-эй Горийска районой комсомолешууд ба залуушуулаа, Минскийн, Казанийн ба ороной бусад гороудуудай комсомолешууд ба залуушуулаа абтаһан байна.

Апрелин 4-эй үглөөнэй заседани

Апрелин 4-дэ Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунистическэ Залуушуулай Союзай XI съездын үглөөнэй заседани дээрэ «Хургуулида комсомолой хэжэ хүдэлмэри тухай» нүхэр Т. И. Ершовагай элидхэл тушаа үгэ хэллэгэн үргэжүүлжэ. Энэ заседани дээрэ эгээн түрүүлэн нүхэр Л. А. Данилова (Белорусси) үгэ хэллэгэн байгаа.

—Коммунистическэ общество байгуулха агууехэ зорилгы манай советскэ арадай шиндхэжэ байһан мүнөө сагта залуу үеын хүнүүдые коммунистическэ еһоор хүмүүжүүлжэ хэрэгтэ комсомолой дүргэжэ үүргэн улам ехэ болоно, — гэжэ нүхэр Данилова хэлэнэ. Дүргэлтэ дээрэ, нүхэр Данилова болбол хургуулида хэрэгтэй үебнигүүдэй, тон түрүүн физическэ географы тушаа үебнигүүдэй шанары хайжаруулжа тухай хэлбэ.

—Парти ба правительство саг үргэлжэ анхарал оролдолго гаргажа байһанайн ашаар манай дороһоо үдэжэ ябанан залуу үеын хүнүүдые хургалта ба хүмүүжүүлгы хайжаруулжа хэрэгтэ нилээд ехэхэн урлагша алхабади, — гэжэ ВЛКСМ-эй МКК-гэй секретарь нүхэр В. П. Гаврилов хэлэнэ. — Москва хургуулинуудта 1358 мянган хүн хураана.

Нүхэр Гаврилов болбол комсомольскэ ба пионерскэ организацинуудай хүдэлмэрин дүй дүршэлые хамтадхаха, шэнжэлэн үзэхэ ба нэбтэрүүлэн тарааха, хургуули-

нүүдтэй хэрэгые өндөнө арад зоной этнэгжэ найдажа үгэһэн хадаа омогорходог байнабди, — гэжэ нүхэр Михалков хэлэнэ. — Эдир бага наһанһаа хойшо нэрэ түрээ, үнэн сэжэ абаха, хани нүхэхэл, Эхэ орой, Сталин гэгшын тинмэ үгэ-үүдые мэдэхэ болоһон ба дэлхэй дээрэ эхэлэ золтой жаргалтай бишхан уншагшад — патриотуудта зориулан зохожо байдаг биднээртэ али тухай ехэ харюусалга тохондохой байһынь мэдэнэбди, — гэжэ.

ВЛКСМ-эй Воронежскэ Обкомой секретарь нүхэр А. Т. Долгих гэгшэ Воронежскэ деревнян культурина ургалта тухай хөөрэнэ. Нүхэр Долгих болбол РСФСР-эй Гэгээрэлэй Министрество болбол хургуулинуудта ород хэлэ ба биологн заха хэрэгые хүсэд хайнаар хүтэлжэгүй гэжэ тэмдэглэһэн байгаа.

—Мордовска республикада бүтээлэй үедэ хургуулинуудай болон хурагшад залуушуулай тоонь 2 дахин шахуу олоһорбо, — гэжэ Мордовскэ комсомолешуудай делегат нүхэр З. П. Арсентьева хэлэнэ. Нүхэр Арсентьева болбол комсомолой ЦК ба педагогическа наукануудай Академи гэгшэ багшанарай болон комсомольскэ организацинуудай хүдэлмэрин дүй дүршэлые шэнжэлэн үзэхэ ба хамтадхаха эрэгтэй гэгшэ. Дам саашаа, хурагшадтай хүдэлмэридэ болон илангаа оролбэһэн хургуулинуудта ород хэлэ үзэхэ хэрэгтэ үлэмжэ ехэ анхарал табиха тухай РСФСР-эй Гэгээрэлэй Министрестын үмэнэ асуудал табина.

ВЛКСМ-эй Татарска Обкомой секретарь нүхэр А. А. Мильмухаметов гэгшэ Агууехэ Октябрьска революциин урда гэхи үетэй са-суулха болоо һаа, урдавай Казанскэ губерния территория дээрэ хурагшад — татарнуудтай тоонь зуу дахин олоһорбо гэжэ хэлэнэ. Татариян столица — Казань мүнөө ВУЗ-уудай город болонхой.

РСФСР-эй Гэгээрэлэй Министр нүхэр А. А. Вознесенский үгэ хэлэхэдэ, Советскэ Союз гэгшэ хүжэ үргэлжлөөдө ном бэжэг мэдэхэ орон болохой гэжэ мэдүүлбэ. —Энэ хадаа угаа ехэ политическэ, экономическа ба культурна удхатай байха юм. Орон дотор бүтээлэнтин уялгата хургалсал бээ-лүүлдэгжэ байна гэбэл: хүдөө нотагуудта эхин, гороудуудта — ба хүдэлмэришэдэй тосконуудта — долоон жэлэй хургалсал ябуулагдана. Мүнөө сэжэ ажал хүдэлмэридэ ябажа байһан олохон хүдэлмэришэд ба комсомолешууд долоон жэлэй бид дүрэн дунда хургуулитай болонхой. Энэ хадаа хара хүдэлмэри байуаханай ажалай хоорондохин илангауудые зайлуулаха гэһэн зорилго манай орон дотор шиндхэгдэжэ байһанһаа эли тодоор гэршэлэнэ.

Орон доторай аймактар олоһон эхин, долоон жэлэй ба дунда хургуулинууд байгуулагдажа, тэндэ мүнөө 34 миллион хургалшад хуралсана. 3 жэл соо 330 миллион хэжэ үебнигүүдтэ хэблэгдэжэ гараа. Энэ жэлдэ үшөө 174 миллион хэжэ үебнигүүдтэ хэблэгдэхэ юм. Мүнөө хурагша бүхэн өөртөө шуухала хэрэгтэй үебнигүүдые дүргэн абаха артагай болоо.

Советскэ хургуули болбол дээдэ түгээлэй хургуули мүн. Капиталистическэ обществон хургуулиһаа болоу байһан юумэнь юуб гэхэдэ, тон түрүүн, тэрэнэй хүдэлмэрин удхашанарынь һайн байна. Советскэ гүрэн түрүн ба олонийн хургуулиһаа капиталистическэ байгуулагшанаа булоу һайн байһан хадаа тинмэ байна гэшэ. Хургуулинуудта хүтгэлые хүмүүжүүлжэ бүхэ хэрэгүүд үнэхөөрөө науца, марксистско-ленинскэ теориян үндэһэ хуури дээрэ зохогтоно.

Правительствен тогтоолой еһоор багшанарай кадрнууды хурган бэлдэхэлэ нилээд үргэлжлэгдэнэ. Россияска Федерацида мүнөө жэлдэ багшанарай 30 институт, тухай педагогическа институт ба физкультурны зааха багшанары бэлдэхэ 20 педагогическа училищинууд нээгдэнэ.

Капиталистическэ оронуудта хургуули, гэгээрэл болбосорол гэшэ, хамаг бүхэ культурад алли, гүнзэгэ кризистэ ороод байна. Энэ хадаа илангаа Америкын Холбоотэ Штатуудай хургуулинуудай байдалда хабаадаха болоно. Тэндэ хамаг бүхэ ном заалтан империализмын эээрхэн толгойжо байһан шайкын харис хара идеологиене үхибүүдтэ халдаха гэһэн зорилготой байдаг. Энэ хадаа демократидэ харша, эрдэм наукада харша, хүн зондо эзбтэн муухай хургуули мүн. США-дэ угаа олон үхибүүд хургуулида оройдоошье ябадаггүй байха юм. Амэрикедэ 20 миллион тухай хүнүүд үзэг бэжэ мэдэхгүй байна. Холбоотэ Штатуудай «культура» гэгшэнь энэл даа.

—РСФСР-эй Гэгээрэлэй Министрестын гол ехэ хүсэнинь мүнөө хурагшадтай ойлогосые хайжаруулжа ба хоердохон жэлдэ үлэхэ ябадалы болоулжа, манай хургуулинуудта хуралсалал ба хүмүүжүүлгын шанары нилээд дээшлүүлжэ хэрэгтэ зориулагданхай, (ТАСС).

БМАССР-эй Верховно Советэй депутатуудай анхаралда

Сессия хадаа энэ оной апрелин 10-да үдэрэй 3 части Улан-Удэ горно-Советүүдэй II-дохи Байшангай Сталинска зал соо нээгдэхэ бай-

Сессияд ерөнхэ депутатуудай регистраци Советүүдэй I-дхи Байшангай II-дохи даххарта № 54 комнатада хэгдэнэ. Телефон № № 41, 5, 86.

„Советскэ Союз—эб найрамдалай ба демократин түшэг мүн“ гээн темээр заняти хайшан гэжэ хэхэб

ГУРБАДАХИ ЗАНЯТИ

Энэ заняти болбол бата бэхи демократиске эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ СССР-эй хүтэлбарилхы үүргэ шудалан үзэхэ ябадалда зориулагдана.

Хөөрөлдөөгөө эхилхэ зуураа, пропагандист болбол фашизмые бута сохихо ябадалда шиндхэхы үүргэ дүүргээн ба сүлөөлэлтын агуухэ үүргэ дүүргээн Советскэ Союз хадаа дайнай үүлдэ арадуудай эб найрамдал ба аюулгүй байдалай түлөө тэмсэлые толгойлох ябана гэжэ зааха байна. Пропагандист болбол эрхэ сүлөөдэ дуратай арадууд ямар эб найрамдал байгуулхын түлөө тэмсэнэб гэжэ тайлбарилха, бата бэхи демократиске эб найрамдалай советскэ программа тухай хэлэхэ үгэхэ байна. Тэрэ программа Агуухэ Октябрскэ социалистиске революциин 27-дохи ой тухай нүхэр Сталиной элдхэл соо заагдана байгаа.

Саашань политургуулин хүтэлбарилгэ болбол арадуудта өөхөдүнгөө экономическа ба политическэ ээрхэлгэе баадхаха ханаатай Англиин ба США-гэй империалистискуудай ханаандань демократиске эб найрамдал таарангагүй гэжэ тэмдэглэхэ байна. Тимэһээ дай сэрэгэй дүүргээнэй үүлээр уласхоорондын арэнэ дээрэ бэе бээдээ харша хоер лагерин тэмсэл дэлгэрээ. Пропагандист болбол дайнай үүлэй эб найрамдал байгуулха тухай асуудалда бэе бээдээ харша хоер ланин тэмсэлые харуулха байна. Пропагандист болбол Болгаритай, Румынтай, Венгритэй ба бусад оронуудтай хэгдэхэ эб найрамдалай договориудтай хайшан гэжэ бэлдхэгдэхэ тухай хэлэхэ байна. СССР-эй ашаар эдэ оронуудта зориулагдан зохоогдон эб найрамдалай договориуд дайнай довтолгооно хохидон гүрэнүүдэй интерсүүдые караадаа абаха зуураа, илагдана оронуудай демократиске хүгжэлтэе хангана.

Пропагандист болбол Германи ба Япон тухаа СССР-эй политика тухай хэлэхэ үгэхэ байна. Энэ политикань тэдэ оронуудые буу эбсэгынь хүрээлдэхэ ба демократизацилха Потсдамска конференциин шиндхэбэринүүдые хүсэд бэлүүлхэ ябадалда зориулагдана байха юм. Тинэ эдэ асуудалууд тухаа США ба Англиин империалистискэ политикые харуулха хэрэгтэй. Дайнай үүлэй эб найрамдал байгуулха асуудалууд тухаа бэе бээдээ харша хоер ланин тэмсэл тэрэшэлэн Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин (ООН) ажал-ябуулга дотор элээр харагдана.

ООН-эй урда ямар уг зорилгонууд байнаб, ООН ямараар байгуулагданхайб гэжэ хурагшадта хэлэхэ үгэхэ шухала. Аюулгүйн Советтэ агуухэ державануудай нэгэ ханалтай байлгын гурим хадаа эб найрамдалай хэрэгтэ хэдэ ехэ удхашанартай байшынь тайлбарилха хэрэгтэй. Политургуулин хүтэлбарилгэ болбол ООН-нөө өөрингөө мэдэлэй зэбсэг болгохые эрмэлзэжэ байгаа США ба Англиин зонхилогшо нуорнуудай политикые харуулха байна.

Пропагандист болбол арадуудай аюулгүй байдал ба бээ даанхай байдалай түлөө Нэгэдэмэл Нацануудай Организаци дотор СССР-эй хэжэ байшан тэмсэлые гэршэлхэн хэдэн жэшээнүүдые харуулха байна. Пропагандист болбол дайн сэрагтэ зориулан атомна энергине үйлдэбэрлэхэ ба хэрэглэхэ ябадалы хормжолхо тухай, дай сэрэгтэй пропаганды хормжолхо тухай советскэ дурадхалууд дээрэ тусгаар тогтоо еһотой. Энэ оной феврал соо Советскэ Союз болбол буу эбсэгүүдые хороохо ба атомна буу эбсэгые хорихо тухай шэнэ дурадхалуудые Аюулгүйн Советтэ оруулган байха юм. Пропагандист болбол энэ асуудалаар газетнүүдээ материалнуудые абажа хэрэглэхэ ба эдэ советскэ дурадхалуудые жэшэ болгон, эб найрамдал ба аюулгүй байдалай түлөө Советскэ Союзай эрид шууд тэмсэлые шөө дахин харуулха еһотой.

„БҮРЯТ-МОНГОЛЫ ҮНЭН“
1949 оной апрелин 8. 2.

Дэлхэйн хоердохи дайнай үүлдэ эб найрамдал ба арадуудай бээ даанхай байдалай түлөө СССР-эй тэмсэл хадаа оршон мандахан түрүүшынгээ үдэрһөө хойшо манай гүрэнэй эрид шууд бэлүүлжэ байгаа эб найрамдалда дуратай, сүлөөлэлтын политикын үргэлжэлл мүн болохо. Пропагандист болбол СССР-эй эб найрамдалда дуратай гадаадын политикые бодото жэшээнүүд дээрэ харуулха байна.

Пропагандист болбол СССР США хоерой хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталха тухай асуудалые Советскэ правительстводо хаража үзэхөөр бэлэн байна гээн нүхэр Сталиной хэлэхэн үгые хануулха байна.

Тинэ зуураа, пропагандист болбол эб найрамдалы бэхжүүлгэдэ зориулагдана СССР-эй политика хадаа США ба Англиин талааа үзэд шанга эсэргүүцэлтэдэ ороно гэжэ тайлбарилха байна. США-гэй ба Англиин мүнөө үеын гадаадын политикын антисоветскэ удхые гэршэлхэн хэдэн жэшээнүүдые харуулха шухала. Тэрэн: Баруунай союзые байгуулга, Хойто-атлантическа пактые байгуулга бэлдэхэл, эб найрамдалай Пактые баталха ябадалаа США-гэй арсалта гэжэ мэтэ болоно. Тинэ зуураа Хойто-атлантическа пакт тухай 1949 оной январин 29-дэ тунхаглагдана СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй Министерствын мэдүүлгы хэрэглэхэ шухала.

Тэрэнтэй хамта пропагандист болбол дай сэрэг хүжэрөөхэ гээн агрессорнүүдэй дуда хүсэл ба тэдэ дурда хүсэлые бэлүүлжэ хоерой хоорондо айхабтар ехэ хэмжээнэй зай тала бин байна, яахадаа гэхэдэ, дай сэрэг хүжэрөөгшэдтэ эсэргүүцэн, эб найрамдалай хэрэгы хамгаалха байгаа айхабтар ехэ хүсэнууд бин тэжэ тайлбарилха еһотой. Хүсэн түгэс советскэ держава, арадай демократин оронууд, эрхэ сүлөөдэ дуратай арадууд, дэлхэйн бүхы оронуудтай хэдэн миллион «гэгээлэй хүнүүд» эб найрамдалы ба арадуудай аюулгүй байдлые хамгаалжа байна.

Политургуулин хүтэлбарилгэ болбол империалистискууд Советскэ Союзта эсэргүү өөхөдүнгөө тэмсэлдэ шпионаж, диверсии үргэнөөр хэрэглэнэ гэжэ хурагшадта хануулха байна. Тинэһээ бүхы советскэ хүнүүдэй нангин уялга хадаа хэрэмжэтэй ябадалаа дээшлүүлхэ, тэрэшэлэн Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин (ООН) ажал-ябуулга дотор элээр харагдана.

Удаадахи заняти дээрэ «Бата бэхи демократиске эб найрамдалай түлөө Советскэ Союзай тэмсэл» гээн бүлэгөөр хөөрөлдөөн хэгдэхэ байна. Тинэ зуураа, политургуулин хүтэлбарилгэ болбол бата бэхи демократиске эб найрамдал ба аюулгүй байдалай түлөө тэмсэлдэ СССР-эй дүүргэжэ байгаа авангардна үүргые дайнай хойто тээхи уласхоорондын харилсаануудай бодото жэшээнүүд дээрэ гэршэлхэн хурагшадтай харуулхын түлөө эрмэлзэхэ еһотой.

СССР-эй эб найрамдалда дуратай гадаадын политикые ба США болон Англиин империалистискэ политикын булимтаралгын удхашанары хурагшадтай эли тодоор ойлгохоорн хөөрөлдөөгөө ябуулха шухала.

Хурагшад болбол дайнай үүлэй эб найрамдал байгуулха тухай асуудал тухаа хоер ланин удхые эли тодоор мэдэхэ еһотой; тэдэнэр болбол уласхоорондын мүнөө үеын политикын гол асуудалуудаар тэдэ хоер ланинүүдэй тэмсэлэй бодото жэшээнүүдые газетнүүдэй үүлэй номернуудтаа харуулжа шадха еһотой. Германи болон Япон тухаа СССР-эй ба империалистис-

ческэ державануудай политика тухай хөөрөлдөөн хэгдэхэ еһотой. Эб найрамдалай түлөө, арадуудай бүгэдэниин аюулгүй байдал ба бээ даанхай байдалай түлөө Нэгэдэмэл Нацануудай Организаци дотор СССР-эй ябуулга байгаа тэмсэлэй бодото жэшээнүүдые харуулха гэжэ политургуулин хүтэлбарилгэ хурагшадта дурадхаха байна.

Шэнэ дай сэрэгые түсэхэ гээн империалистискууд эрмэлзэлгэдэ ямар хүсэнууд эсэргүүсэн байнаб гэжэ хурагшад мэдэхэ еһотой. Политургуулин хүтэлбарилгэ болбол демократиске эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ СССР-эй дүүргэжэ байгаа ударидахы үгые хурагшадтай эли тодоор ойлгохоорн, империализмын ба реакциин хүсэнуудтэ орходоо демократиске лагерин хүсэнуудтэй булюо байшан ябадалда хурагшадтай хүсэд этгэхээрн хөөрөлдөөгөө ябуулха байна.

Энэ темээр занятинуудта бэлдэхэдэ пропагандист болбол удаадахи зохоолнууды шудалха гэбэл: И. В. Сталин. «Агуухэ Октябрскэ социалистиске революциин 27-дохи жэлэй ой» («Советскэ Союзай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дай тухай», нуур 165—168).

ССР Союзай Зэбсэгтэ Хүсэнуудэй Министр И. В. Сталиной 1946 оной майн 1-эй приказ.

Гарольд Стассентай И. В. Сталиной хөөрөлдөөн («Правда», 1947 оной майн 8).

1948 оной апрелин 7-до финляндска правительствина делегациин хүндлэлдэ болоһон обед дээрэ И. В. Сталиной хэлэхэн үгэ («Правда», 1948 оной апрелин 13).

«Правдын» корреспондентын асуудалуудта нүхэр Сталиной үгээн харуунууд («Правда», 1948 оной октябрин 29).

Кингсбэри Смит гэшын асуудалуудта нүхэр Сталиной үгээн харуунууд («Правда», 1949 оной январин 31).

Югославин компартидахи байдал тухай компартинуудай Информационно бюрогой резолюци («Правда», 1948 оной июниин 29).

Хойто-атлантическа пакт тухай СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй Министерствын мэдүүлгэ («Правда», 1949 оной январин 29).

В. М. Молотов. Агуухэ Октябрскэ социалистиске революциин 31-дэхи жэлэй ой.

1947 оной сентябрьда Польшодо зарим хэдэн компартинуудай түлөөлэгшэнэрэй Информационно бүлгөн дээрэ уласхоорондын байдал тухай А. А. Ждановой хэбэн элдхэл ба уласхоорондын байдал тухай асуудалаар тэрэ зүблөөнэй деклараци.

В. КОРИОНОВ.

ХОРИИН АЙМАГТА

МТС-эй СОВЕТ

Һаяхан Хорин МТС-эй Совет боложо, эндэ тус МТС-эй харьяата колхозуудай түрүүлэгшэнэр хабаадалсаба. Советтэ хабаадагшад МТС-эй директор нүхэр Козловой «Хабарай тарилгада бэлдэхэлэй дун ба тарилгые эрхим шарттайгаар, богонихон болзор соо дүүргэхэ зорилгонууд тухай» элдхэл зүбшэн хэлсэбэ.

Совет дээрэ 1949 ондо хэгдэхэ хүдэлмэри тухай абгэхан социалистискэ уялганууд баталагдаа. Тингээд Хорин МТС-эхид Удын МТС-эй коллективне социалистискэ мүрысөөндэ уриба.

ЭРХИМ ХОНИШОН

«Арбижал» колхозой хонишон Дүгбэээ Аюшинева шэнэ түлүүдые һайн бэлдэхэлтэйгээр утгаба. Хонидын хүсэ шадла һайнтайгаар ондо оруулагдаа. Нүхэр Аюшинева 98 хурьгадые абаад, хоролтогуйгөөр түлжүүлжэ байна. Харуулажа байшан хонидын булта түрэхэ юм. Түрөөд байшан хонидын 10-шинь эхирлээн байна.

ШАТАРАЙ ТУРНИР

Аймгүсэдкомой дэргэдэхэ физкультура ба спортын комитет Хори тосхойно эрхим шарттайгаар турнир үнгэржэ байна. Турнир 16 хүн хабаадалса. Эдэнэрэй дундааа Энгельсын нэрэмжэтэ олзборилгын артелиин бухгалтер Чинь Син Александр гэшэ турнирай лидер боложо абана. Энэ хадаа 12 хүнтэй наадаад, 10 хажад очкотой болонхой. Хөөрдохин һуурида Иванов (ВЛКСМ-эй айком) ябана. Мүнөө турнир үргэлжэлөөр. Энээндэ түрүүшын һууринууды эзэлэгшэд тусхай категориинууды абаха юм.

СПОРТИВНА СЕЗОНДО БЭЛДХЭЛ

Дулаанай саг ержэ, аймагай центрын залуушууд хабарсунай спортивна сезондо бэлдэхэжэ эхлэб. Мүнөө волейболно командануудай тренировочно наадалганууд эхилэ. Тэрэшэлэн ВЛКСМ-эй айкомой самодельностин коллектив спортивна сезоной нээлгын вечер дээрэ харуулха концертнэ номернууды бэлдэхэжэ байна.

Түрүү почтальон

Бичурын аймагай Заганай сомоний «КИМ» колхоздо Ш. Цыренов гэжэ 76 наһатай үбгэн почтальонор хүдэлмэрилнэ. Тэрэ хадаа бэшг, газет, журналнуудые хаба саг соонь, хүсэдөөр эзэдтэнэ хүргэдэ байха юм. Мүн газет тараалдаг эдэхтэйгээр хабаадалса. Цыренов хадаа эдэхтэй ажаллаараа зоной дунда хүндэтэй болонхой.

Д. Цыденжапов.

Германиин баруун хилэнүүдые хуули бусаар хубилгаһан тушаа Советскэ Правительствын ното

Германиин баруун хилэнүүдые хубилгаха тухайда Англиин, США-гэй, Франциин, Бельгийн, Голландин- ба Люксембургын правительствонуудай шиндхэбэри гаргаһантай дашармдуулан, Англидахи СССР-эй Посол Г. Н. Зарубин, Советскэ Правительствын даалгабаряар, гадаадын хэрэгүүдэй министрын нэрэ дээрэ нимэ ното эльгээбэ: «Великобританиин, США-гэй, Франциин, Бельгийн, Голландин ба Люксембургын правительствонуудай 1949 оной мартын 26-да тунхаглаһан хамтын коммюнике дээрэһэ, Германиин баруун хилэнүүдые хубилгаха ба германска территориян заримые Франциин, Бельгийн, Голландин ба Люксембургын территориян хилэнүүдтэ нэгдэхэ тухай дээрэ дурсагдаһан гүрэнүүдэй правительствонуудай шиндхэбэринь Советскэ Правительствода элитэ болобо.

Эдэ правительствонууд «Германиин гү, али тэрэнэй ямаршые хубини хилэнүүдые тодорхойлох, тэрэшэлэн Германиин гү, али мүнөө үедэ германска территориян хубини байгаа ямаршые районы статудые тодорхойлох байна» гэжэ СССР-эй, США-гэй, Великобританиин ба Франциин правительствонуудаар 1945 оной июниин 5-да гар таби-

даһан, «Германиин дийлдэлтэ түдэ деклараци» дотор сэхэ хэлгээдэ ушар тушаа Великобританиин, Англиин Холбоото Штадуудай Франциин правительствонуудай харалынь хандуулха шухала гэжэ Советскэ Правительствоо тоолоно. Тинэ, дүрбэн гүрэнэй хиналта дээрэ байгаа германска территориян хилэнүүды хубилгалта хадаа Германин тушаа дээдын засагые өөхөдүнгөө Великобританиин ба Франциин правительствонуудай хамтын шиндхэбэрини еһоор хэгдэжэ болохо байна.

«Германиин дийлдэһэн түдэ деклараци» эблэжэ, Великобританиин, США-гэй ба Франциин правительствонуудаар Германиин баруун хилэнүүдэй хубилгалдые хуули бусада тооложо байна тухайдаа Великобританиин, США-гэй ба Франциин правительствонуудай мэдэрэмжэдэ табида Советскэ Правительствоо шухала тоолоно.

Мүн нимэ нотонууд Вашингтон ба Парижда байгаа советскэ посолнуудаар США-гэй ба Франциин гадаадын хэрэгүүдэй министрүүдтэ эльгээгдэһэн байна.

ТАСС-эй мэдээсэл

Советскэ Союзай правительстводо болбол Хойто-атлантическа договоро хабаадалсахые уригдаһан Итали, Норвеги, Дани ба Исландин правительствонуудта Хойто-атлантическа договор тухаа СССР-эй Правительствын меморандумые өөрингөө посолнуудаар дамжуулан

апрелин 4-дэ эльгээбэ. Энэнь да тээ нимэ меморандум США, Великобританиин болон бусад правительствонуудта эльгээгдэһэн апрелин 1-дэ советскэ хэблэдэ тунхаглагдана байгаа.

Советско-шведскэ худалдаа-наймаанай харилсаанууд тушаа

1949 он дотор СССР ба Швециин хоорондо эд товарнууды абалсаха тухай протоколдо апрелин 2-ой үдэр Москвада гар табидаа. Энэ протокол тундхөөр, 1949 он дотор Швециинь шарикова ба роликково подшипнигууд, шанарта булад ба тэрээгээр хэбэн хэрэгсэлнүүд болон товарнууд Советскэ Союзта үгтэхэ байна. Советскэ

Союз минеральна үтгэгүүдтэ, бест, түрхихэ тобонууд ба бусад зүйлүнүүды Швецидэ үгтэхэ. Тус протоколдо советскэ талин — Гадаадын худалдаа-наймаанай Министерын Орлогшо П. Н. Кукин ба шведскэ талааа — Шведциин Онсо ба Бүрин эрхэтэ П. Р. Сульман гар табида.

Б.-М. Үнэн газетин редакцияда егэһэн бэшгээр хэмжээ абтаба

„Һалан пекарь“

Яруунын аймпотребсоюзай пекарида хүдэлмэрилдэг пекарь Минеевэй һалан муу хүдэлмэри хариулажа бэшгэн бэшг манай редакцияда ерэн байгаа. Тэрэ бэшг соо пекарь Минеев хилэмэ барилдаа ариг сээрэе сахидаггүй, барилан хилэмэ соонь тарахан, хадааһан гэхэ мэтын зүйлнүүд байдаг гэжэ бэшгэдэһэн юм. Бэшг соо хэлэгдэһэнэй еһоор шалгаад үзэхэдэ, дурсагдаһан ба-

римтанууд тодоржо, хэмжээ абтаба. Пекарь Минеевэй хүдэлмэри ханаанаар хандадаг тухай пекариин үйлдэбэрини зүблөөн дээр хэлсэгдэжэ, тэрээндэ административна зэмэ үгтэбэ. Минеев ариг сээрэ байдалтай болохо хэмжээнүүд абтаа гэжэ Яруунын аймпотребсоюзай правительствунуудтэ нүхэр Зубарев мин редакцияда мэдээсэбэ.

А. С. Пушкинай түрэнһөө хойшо 150 жэл үйсэһэнэй ойдо

ОРОДОЙ АГУУЕХЭ ПОЭТ

1837 оной январьда Николай I хаанай жандрмануудай тухирадһан зутар муухай зольбо Дантес хадаа ородой агуухэ поэт А. С. Пушкиниин алаһан байгаа.

Марксистско-ленинскэ наука болбол хубингаа хэрэгтэй шалтаганаар дууль дээрэ Пушкинай буудалда хуэһэн тухай үгэ хүрнүүдэй дэмы байшынь элишэлэн тодорхойлоһон байна.

Реакционно дворянствотай тни удаан саг соо Пушкинай хэбэн тэмсэлынь ингэжэ дүүрэн юм. Зүгөөр Пушкинай наһа бараһанайшые һүүлээр энэ тэмсэлынь үргэлжэлэн байгаа. Поэды зохолнууд тухаа тэмсэл ябуулдагдана һэн. Хаанта засагай министрүүд болбол худал хуурмаг үгэ хүрнүүдые таража, Пушкинай гайхамшагта зохоолнууды олонитэ арад зонһоо далдалжа байгаа бшуу.

Хүндэ хуэһэн ажалда, үгытэй ядуу байдалда дарагдаһанан, эрдэм һургуулигүй байшан хүнүд поэзи болон литературыешы хэрэгсэхэ аргагүй байшан юм.

Иматгал Агуухэ Октябрскэ социалистискэ революциин һүүлээр олон миллион арад зон ородой литературын дээжэ баялгита хүртэхэ аргатай болоһон байна. Бури революциин урда тээ Лев Николаевич Толстойн зохоолнууды сэгнэхэ зуураа, В. И. Ленин энээн тухай ингэжэ хэлэхэн байна: «Тэрэ-

нэй агуухэ зохоолнууды үнэхөөрөө бүхы хүнүүдэй хэрэгдэлдэ болоһын тулада хэдэн миллион ба хэдэн арабад миллион хүнүүдтэ харанхы мунхаг, дарлагданхай байдал, хүндэ хүшэр ажал ба үгытэй ядуу байдал тохсолдуулан нинитын байгуулалта дээрэ үгтэхэ тэмсэл ба тэмсэл ябуулха хэрэгтэй, социалистискэ хубилгалта хэхэ хэрэгтэй».

Агуухэ Октябрскэ социалистискэ революци болбол ородой национальна поэт, Советскэ Союзай арадуудай агуухэ поэт Пушкиниин алдаршуулган байха юм.

А. С. Пушкин хадаа гайхамшагта баян, хүсэ ехэтэ, уян хурса ородой литературна хэлэ байгуулагша мүн. Пушкин хадаа агуухэ багша байнаар заанда. Советскэ залуушыл Пушкинда шагаар дурлажа, тэрэнэй зохоолнуудтай танилсажа хүмүүжэнэ. А. С. Пушкин ородой шэнэ литературые байгуулагша мүн. Тэрэнэй гайхамшагта зохоолнуудаар манай советскэ литература баяжанхай.

Ород арад өөрингөө поэдээр омогорхонхой зүб. Тэрэнэй уранхайһан хээээдэ мунхэ зохоолнуудын хүн түрэлтэниин баяжуулаа. Пушкинэй зохоолнуудын интернациональна гүнзэгы удхашанартай. А. С. Пушкин бүхы яатанай ажаллады хүндэтэйгөөр хүлээн утгадаг, хэлэн бүхэниин, арадай культура бүхэниин хүндэлдэг байгаа.

Пушкинай зохоолнууд дотор ород аралһаа гадна, мүн манай агуухэ Эхэ ороной ахадгуу арадууд харуулагдана. Пушкин болбол Татьянаһаа гадна, «хада уулын» басаган — черкешенин гайхамшагта образы, эрхэ сүлөөдэ дуратай, эршэм зорилго ехэтэ цыганка Земфирын образы байгуулан байна.

Агуухэ поэт-патриот Пушкин хадаа олоациональна манай Эхэ орондо ажаһуулан бүхы арадуудта өөрингөө зохоолнуудай хээээд мунхэ мартагдашгүй байха тухайн ингэжэ захиһан байна: «Агуу Русин аажмаар һураг суумни тарахал, Али бүхы хэлэн дээрэ алдар нэрим дурдахал...»

Бага арадууды богоолшолон дарлаха ябадал дээрэ үндэжэһэн буржуазна орон дотор бэлүүлэгдэшгүй поэдэй хүсэлэнгын манай орон дотор бэлүүлэгдэнхэй. Пушкинай зохоолнуудын бурят-монгол хэлэн дээрэһе оршуулагданхай. Революциин урда тээ хаан засагта Росси дотор эрхэгүй байшан бурят-монгол арад мүнөө түрлхэн хэлэн дээрэ Пушкинай гайхамшагта үлгэрнүүд, шүлгүүд болон поэмнүүдые, расказууд ба повестнуудые уншана.

А. С. Пушкинай нэрэн манай арадай агуухэ хүнүүдэй зэргэдэ оло мүншэн шэнгээр яларна. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай хүндэ хүшэр үдэ немсэхэ фаши-

мын дээрмэдэлгын түсэбүүдые шэлэхэ зуураа, нүхэр Сталин нин хэлэхэн байна:

«Һэхэлгүй, нэрэ түрээ алды эдэ хүнүүд, адууһа малай заншала хүнүүд хадаа агуухэ ород наһа Плеханов ба Ленинэй, Белинскин, Чернышевскиин, Пушкин ба Тютин, Гликин ба Чайковскиин, Гайки ба Чеховэй, Сеченов ба Лодовой, Репин ба Суриковай, Серов ба Кутузовай нацие усалды убайгүйгөөр уряалан байха юм.»

1949 ондо агуухэ Советскэ Союзай арадууд болбол ород агуухэ хубуун, манай литература үндэһе һуури табигша А. С. Пушкинэй түрэнһөөн хойшо 150 жэл үйсэһэнэй оёе туйлай ехэ наһаратайгаар тэмдэглэхэ гэжэ.

Агуухэ поэдэй наһа барилдаан хойшо 112 жэл үнгэрһэн һаань, А. С. Пушкин мүнөөһөндэ дай түрүү искусствын түлөө, жуазна искусствын урда һүлшэд — уг гарбалгүй космополитизм тэсэргүү манай тэмсэлдэ мартагдаша заанда байһаар.

Ленин — Сталиной хүтэлбэри советскэ арад болбол шэнэ дай хэлшэды элишэлэн сохижо, бэлдэхэй дээрэ эб найрамдалтай тэмсэхэ зуураа, хүндэ хүшэр эрхэ сүлөө алдаршуулан агуухэ түдэ дурадхалы баясхалыгаар тэмдэглэхэ байна. Дай реакциин хүсэнуудтэ эсэргүү тэмсэхэ зуураа, «Наран манай болгогтой, харанхы мунхаг байхагай!» гээн Пушкинай хууль мунхэ мартагдахгүй уряалы ханаанабди.

А. БЕЛОУСОВ

Мүнөөнөө эхилхэ ёһотой

Эртын борнойлгыг түүбэрлэн, хаа-хаанагүй эхилхэ

Эртын борнойлгын тухай бодогдохон мэдээсэлүүд

Ирн. Аймаг 13 колхозууд эртын борнойлгыг эхилбэ. Нүүдэл мэдээгээр 450 тухай гектар газар борнойлогдон байха юм. 6 трактор бригаданууд борнойлгыг түргэжүүлж аяуулжа байна.

Бичура. Гушадай сомоной Калинин ба Калинин нэрэмжэтэ колхозууд үнэгэрэгшэ үдэр эртын борнойлгодо оробо. Эндэ 10 гектар түүбэрлэн борнойлогдоо. Колхозын нэрэмжэтэ (Елан), «Шевчик» (Харлан) колхозууд эртын борнойлгодо гарахань.

Замаен. Бур-Цакирай сомоной нэрэмжэтэ колхоздо 40 гектар газар борнойлогдоо. Борнойлго дээрэ Д. Доржиев, Д. Дарьин гэгшэд үдэрэйнгөө даалгабарыг 120-120 процент дүргэжэ байна.

Ирн аймаг бусад колхозуудта эртын борнойлгыг аяуулагдаа. Молотовой нэрэмжэтэ колхозой Борбоёвой бригада 50 гектар борнойлоод байна. Тракторна бригаданууд борнойлгодо гаража эхилжэ байна.

Ирн аймаг 10 колхозууд эртын борнойлгыг аяуулжа байна. Тухайн тооноор, Сталнай ба МТС-эй Верхонно Советэй нэрэмжэтэ колхозууд нэгэ үдэр соо 10 гектар газар борнойлоо. Бригадын түүбэрлэн борнойлогдоо. МТС-эй бүхы тракторна бригаданууд колхозуудтай тарьяан ажалай бригаданууд «газар тарьяалангыг» борнойлгодо орооногч эрхилдэг бригаданууд нэрэмжэтэ олохын түлөө борнойлгодо оролоо.

Борнойшон Ринчин Янжимасева

Цакирай сомоной (Замаен) Ленин нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Байраг бригада нэгэ үдэр соо 51 гектар газар борнойлоо. Бригадын түүбэрлэн борнойлогдоо. Ринчин Янжимасева үдэрэйнгөө даалгабарыг 136 процент дүргэжэ, мурьсөөндэ түргүүлэ. Энэ үдэрэй бүтээхэн ажалын шанарай түүбэрлэн гэгшэн сэгнэлтэ абахан байна.

П. Боркин.

Колхознуудта зүбшэл

Эртын борнойлго

Тарилгын газарай хүрхэндэ шийг нойто бариха абахын тула пар ба намарай парые халбар эртэ борнойлдог юм. Эртын борнойлго хадаа түрүүшын борнойлго орогтор газарай хүрхэндэ шийг нойтыг баридга байда. Тиммэдэ энэ хүдэлмэринэ газарай 6-8 см. гэдэхэлээр тун богинохон болзор соо түргэжэ ёһотой. Мүнөө республикын урда ба баруун аймагуудта газар гэдэхэ борнойлгын хүдэлмэри яаралтайгаар аяуулагдажа байна. Энэ хүдэлмэрин ажалалтагаар дүүргэгдэхын тула даагдахи ажалнуудые бүтээхэ таарамжатай: газарай үзгэдээ гэдэхые хүлээнгүй, аяруули газарнуудые түүбэрлэн борнойлго; хүни соо газарай хүрхэндэ зарсадаг тула борнойлгыг үлгөөгүүр оройтожо, эхилдэг ушар тооногдоно. Тиммэдэ борнойлгыг түргэжүүлж орой болотор аяуулжа үргэжэ.

Мухаршэбэрэй таряшад тарилгын урда тээ

Аймаг колхозуудай тарьяан ажалай бригадын бригадирнуудай ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй суглаан болобо. Тус суглаанда хабаадсалсан 60 гаран бригадирнууд ба агрономууд «Энэ жэлэй хабарай тарилгыг эрхэм шанартайгаар, богино болзор соо үнэгэрэгшэ зорилгонууд тухай» аймаг гүйсэдкомой хүдөө ажахын таһагыг даагша Н. И. Моложниковой элдхэлхэ зүбшэн хэлсэбэ. Элдхэл тухаша 12 хүн үгэ хэлээ. Суглаанда хабаадагшад зариманайн үгэнүүддээ доро томилогдобо.

Улна таригадаг участогтай болое

(Т. ЛУБСАНОВ—Суулгын сомоной Сталиной нэрэмжэтэ колхозой бригадир)

Гансашы манай колхоз бэшэ, харин аймаг бусадшы олон колхозууд тарилгада бэлдхэлэй хүдэлмэрин эхилхэтэй сасуу аргамжа, боожо, постромка бэдэржэ эхилдэг байнабди. Тэрэнай тон буруу гэжэ би хананаб. Юуб гэжэдэ, манай колхозууд жэлдэ жэлдэ улна өөһдөө тариха, тэрэгээрэ аргамжа, боожо гэжэ мэтын тэрэгсэлнүүдые томохо аргатай. Тээд, энэ арга-боломжөө хэрэглэдэггүй дээрэй хэдэ шэвэн ехэ мүнэн зөөригэ гаргашална гэжэбибди. Энэ жэлдэ бригада бүхэн улна таригадаг участогтай болохо эргэтэй. Тибэл өөһдөн аргамжа, боожо-нуудтай болохо шадха байнабди.

Гектар бүрин 14 центнер тарья ургуулхабди.

(Д. Ц. ДОРЖИЕВ—Сагаан-Шулуутайн сомоной Лениной нэрэмжэтэ колхозой бригадир)

1949 он хадаа үндэр ургаса гүйсэдхэн жэл болохо ёһотой гэжэ минин бригадын гэгшүүд бултадаа мэдэдэг юм. Тиммэдэ хабарай тарилгада бэлдхэлэй хүдэлмэринүүдые бүрнүмэн дүргэжэбди. Бригада соо рекордну ургасын звено эхилдэгдээ. Тэрэ звено хадаа 30 гектар талмай гектар бүрнөө 30 центнер ургаса абаха уялгатай.

Газартаа шийг нойто бариха

(А. ТИМОФЕЕВ—аймаг үрх нэй аж хын агроном)

Тарилгын полинуудта шийг нойто бариха гэшэ үндэр ургасын үдэһэ буури мүн. Тиммэдэ саһанай хайлажа эхилхэтэй сасуу кубаг канавануудые татажа, тарилгында полинуудые уналха шухала. Тингэбэл газарай түрүүшын бороонхой оротор шийг нойтотой зангаараа байхань хэндэшэ мэдээжэ. Иймээ үрхэндэ ажахы эрхилдэг манай 17 партсээдын нэрэмжэтэ колхоз найрамай унаар полинуудаа уналха тусгаар звенонуудые эхилдэхэн байна. Тээд звенонууднай хада газарай полинуудые уналха юм. Мүнөө хабар манай колхоз 200 гектар талмай уналха гэжэ харааланхай. Энэ хүдэлмэридэ бэлдэхэ тус звенонууд үргэнөөр аяуулжа эхилбэ.

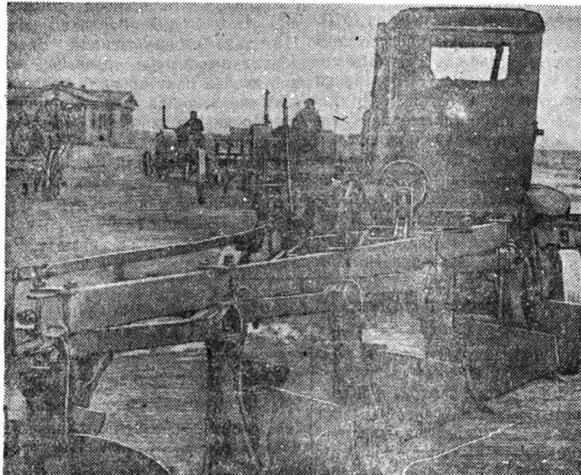
Тарьяан ажалай ба тракторна бригадануудай харилсан туһалалсалга

(И. ШАМАНОВ—Гашейн МТС-эй ахалгаша агроном)

Хэрбээ тарьяан ажалай ба тракторна бригадануудай хоорондо харилсан туһалалсалга найрамай эхилдэхэд байбал урдаа табигдана зорилгонуудые амжалттайгаар дүүргэхэнэй дамжатгүй. Тракторна бригадада тарьяан ажалай бригаданууд принципүүдые, сеялшигүүдые үгэдэг байна. Тээд, зарим колхозууд багашуул ба дүршэлгүй хүнүүдые принципүүд болгон табидга байха юм. Зарим залхуу обор принципүүд тракторна бригадада плугай анзаһануудые дүүргэ табигархад, шанар муутайгаар хахалуулдаг. Энэ хадаа ургасада нилээд тойбо тодхор татадагын мэдээжэ. Ушар нимээшэ тарьяан ажалай бригаданууд тракторна бригадануудта хүдэлмэрилхэ зонуудые шэвэн олохо ябадалда онсо анхараала хандуулжа эрхэм принципүүд ба сеялшигүүдые үгэдэ ээргэжэ.

МАНАЙ КОЛХОЗ ТАРИЛГАДА БЭЛЭН

Энэ жэлэй хабарай тарилгада бэлдхэлэй хүдэлмэринэ манай колхоз сум дүүргэ. Үнэгэрэн жэлдэ орходо энэ жэлдэ тарилгында талмай 218 гектараар эхэдхэн ба бүхы культурануудай үрхэ хааж дүүргэнэ байнабди. Үндэр ургаса туйлаха ябадал хадаа тарилгын газарые үгэдүүлжэ ба тарилгын харууны найжаруулжа шадан дээрээ туйлагдадаг байһани Социалистическэ Ажалай Геройнуудай дүй дүршэл дээрээ шудалжа, биднэр энэ талаар эхэн хүдэлмэри бүтээжэбди. Тарьяан ажалай бригадын дэргэдэ 5 звенонууд эмхидхэгдээ. Эдэ звенонууд тарилга хээхэ участогуудаа тушаан абаһан ба ургаса хурааха даалгабаринуудтаа хүсэд тагилсаа. Звенонуудай тушаалда дүй дүршэл ехэтэй колхознууд томилогдоо юм. Нанзад Бановой звено 100 гектар талмай дээрээ ба бүрини 21 центнер ургаса абаха уялга абажа, колхоз соогоо социалистическэ мурьсөөнэй эхи татаба. Манай колхоз энэ хабарай тарилгыг эхилхээр бэлэн ба тэрэниг агротехническэ богино болзор соо үнэгэрэгшэ хүсэд арга-боломжотой. Б. Гомсоев, Хэжэнгын аймаг Ворошиловой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлгшэ.

Саятын МТС-эй бүхы тракторна бригаданууд тарилгын хүдэлмэринэ эхилхээр болон болоод, харьтаа колхозуудта тарья ба ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Красный Пахарь» колхоздо омого абаһан тракторна бригада. М. Милевский фото.

Кяхтын научна конференци

Мичуринска хургаалье болон түрүг дүй дүршэлы ажал үйлдэбэригдэ нэбтэрүүлхэ асуудалнуудта Кяхтын аймагай партийна ба советскэ органууд иматга эхээн анхарал хандуулна.

Бүри энэ жэлэй февралын эхин багта, байгаалин шэнэдхэн хубилгаха агууехэ сталинска тусэб тухай СССР-эй Министрүүдэй Советэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй гарган тогтоолые зүбшэн хэлсэхэдээ, колхозуудай хүтэлбэрилгшэд болбол, аймаг дотороо модо тарилгын 15 жэлдэ бэлдүүлхээр зохогдоһон тусэбые баталан абаһан байгаа. Мэнэ найхан тус аймагта анх түрүүшын научна конференци болобо. Тэрэ хадаа манай олон түмэн колхознигуудай советскэ эрдэмтэн-мичуринчуудтай таһаршагүй холбоотой байһанинэ харуулба.

Тус конференци болбол академик Б. А. Обручевой нэрэмжэтэ орон нотаг шэнжэлхэ музейн дэргэдэ боложо, гурбан асуудал зүбшэн хэлсэһэн байна гэбэл: тус аймагтай колхозуудта полинуудые хамгаалха модо буулгаха тухай, сөөрмүүдые ба нуурнуудые байгуулха тухай, нотаг дээрэхэ түгээхэ эдэй ресурснуудые аймагайгаа промышленностьда хэрэглэхэ тухай.

Элдхэлхэ нүхэр Серебряков (аймагтай хүдөө ажахын таһагай ахалгаша землеустроитель), мүн эндэ үгэ хэлсэһэн научна хүдэлмэрилгшэд, колхозуудай хүтэлбэрилгшэд, багшанар бүтэдөөрөө СССР-эй европэйскэ хубин тала газартай районуудта ган гасуурта добтолхо гэжэ парти ба правительствын гарган тогтоол болбол мүн манай Бурят-Монголшосы газар элдүүлгэ болбосоронгы найраар эрхилдэг болохын түлээ тэмсэхэ программа болоно гэжэ тэмдэглэбэ. Тинхэлэ манай аймаг болбол Бурят-Монгол дотор гандаа районуудай тоодо оролсохо байна. Эндэ һүүлэй 10 жыл соо ган гасуур гэшэ дүрбэ дахин болоһон байгаа. Тэрэнигээ гадна, уна бороондо утагдажа, газарай хүрхэндэ гэмтэдэг дээрээ, хүдөө ажахыда эхэн гарза хохидол ушардаг байха юм.

Ваһа балхи жабар шангаар болоходон, илангаяа Усть-Киранска кустын колхозууд нилээд эхээр хохидоно. Тэндэ һалхин шангаар буудад дээрээшэ, тарилга хээн газарай зарим хубине хиндүүлжэ, жэл бүридэ шахуу һалгаана. Сталиной нэрэмжэтэ колхоздо 500 гаран гектар һайн ногоотой бөлшээрин һалхи жабар буудад дээрээшэ хооһон хубхай тала болонхой. Тиммэ ушарнууд Субагтын ба Усть-Кяхтинска кустнуудай колхозуудта үзгэдэнэ.

Ган гасууртай тэмсэхэ гэгшэн сталинска тусэб болбол хорото һалхи жабарнуудһа халхалхын тула модо буулгаха гэшэ угаа шухала хэмжээ-ябуулгануудай нэгэн болоно гэжэ хараална. Кяхтын аймагта 1949-65 онуудай турша соо утааша 313 километр аад хамта 280 гектар газарта модо буулгаха гэжэ тусэбээр хараалдаа. Жэшэнь, Ворошиловой нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ 15 километр ута аад, 7,5 метр үргэнтэй модо

(Кяхта городто болоһон научна конференци дүнгүүд тушаа)

буулгагдаһан зурууд газарнууд бин болохо байна. Тэрэнигээ гадна, газар элдүүлгын хилэнүүдые илгахын тулада модо буулгаха юм. Мүн нимэрхүү хүдэлмэринүүд аймагтай бүхы колхозуудта хэгдэхэ болоно.

Парти ба правительствын түүхэтэ тогтоолые хүсэндэн хүргэхэ гүшаа хүдэлмэри үдэр ерэхэ бүри улам үргэдэжэ байна. Эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд болон лесхозуудай хүдэлмэрилгшэд болбол модо буулгаха болзорые тон богино болгохо гэгшэн уялгануудые абана. Энэ хабар ба ерэхэ намар колхозуудта 27 гектар газар дээрэ модо буулгагдаха юм. Тиммэ тула, энэ хүдэлмэринэ тон богинохон болзор соо гэгэ гү, али оройото культурануудай эртын тарилгыг хээхэ ажалтай нэгэн доро 5-7 үдэр соо дүүргэхэ гэгшэн зорилго табигдаа. Мүнөө үедэ манайда 15 килограмм нарһан модоной үрһэн бэлдэгдэд байна. Тээд, тэрэн сохом багадаа юм.

Ойрын жэлнүүд соо байгаалин шэнэдхэн хубилгажа, колхозууд өөһдөө ашаг олзо оруулдаг болохо ёһотой.

Түрүүшын научна конференци болбол үндэр баян тогтууртай ургаса абадаг болохын тула, тон шухала асуудал болохо—сөөрмүүд ба нуурнуудые бин болгохо хэрэгтэ эхээн анхарал хандуулба. Энэ асуудал тушаа аймагтай ахалгаша мелиоратор нүхэр Пестеров элдхэлхэ хээн байна. Кяхтын аймагта саһа бороон тон багаар ородог байһан хадань, ургамалуудта хэрэгтэй уһые искусственна аргаар дамжуулан газараа уналха шухала. Тинхын тулада сөөрмэ нуурнуудые бин болгохо ба уна урдуудай канал хубагуудые үргэнөөр түхээрхэ хэрэгтэй. «Красное Знамя» колхоздо уһалуурини системые түхээрхэний ашаар, орогдой ургасыг эхэ болгохо шадба. Канава хубагуудые татажа газараа уналһан дээрээшэ, саһалан хадалһаа үрбэ ногоо элбэгээр суглуулжа абаһан ушарнууд Энгельсын нэрэмжэтэ, «Пограничник» ба бусад колхозуудта бин. ССР Союзай Министрүүдэй Совет ба партиин ЦК болбол полинуудые зүбөөр уналдаг болохын тулада саг үргэлжын каналнуудые түхээржэ, хонхор газарнуудта, жалга гангануудта уна тогтоожо, нуурнуудые бин болгохо гэгшэн зорилго табина. Энэ зорилгыг дүүргэхын тулада манай колхозууд яһала ехэ аргатай байна гэшэ. Жэшэнь, «Большевик» колхоздо Песчанка гэжэ голһоо 2 километр ута һубаг татаха байна. Тэрэнигээ гадна, энэ гидрорелектростанци түхээржэ, колхоздоо үнэ багатай электрэнерги түгээхэ шалаха юм. «Улан-Табангууд» колхоздо Суджа ба Булан гэжэ биншыхан горхой уул забар дээрэ сөөрмэ бин болгохо болохо байна. Мүн энэ колхоздо «Хангалдай» гэжэ газарта хабарай найрамай унаар тарилгын газарые

уһалхын тулада, модон хаалта түхээрхэдэ болоно. Калинин нэрэмжэтэ колхоздо Субуктуйка гэжэ голһоо уһа гаргажа, сөөрмэ бин болгохо арга бин. Тингэбэл тэндэ нилээд ехэ газараа уналжа шадха байна шуу.

Больше-Лукска сомсөөдэй колхозууд уһа бүлгэхэ механическа системэ түхээржэ, хэдэн мянгад гектар саһалангай ба тарьялангай газар уһажа юм. Тэрэнигээ гадна, уһанай шубуудые болон заһага үсэхэдэ таатай сөөрмүүд ба нуурнууд бин.

Байгаалин шэнэдхэн хубилгаха агууехэ сталинска тусэбые дүүргэтэ болгожо, Кяхтын аймагтай эрэгтэй, эмэгтэй колхознигууд, МТС-эй хүдэлмэрилгшэд болон хүдөө ажахын специалистнууд болбол ган гасуурһаа айнгүй өөһдэнгөө газар элдүүлгине үржэтэй һайн болгохын тулада бин бүхы хүсэ шадалаа гаргахад гэжэ эрид шийдэнхэй.

Энэ конференци дээрэ 70 шахуу хүн байлсаба. Эндэ музейн научна хүдэлмэрилгшэд, һургуулин багшанар, агрономууд, колхозуудай түрүүлгшэнэр, предпринишууд болон организацинуудай түлөөлгшэд байлсаба.

Конференци дээрэ үгэ хэлсэһэн Ворошиловой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлгшэ нүхэр А. И. Асеев болбол ган гасууртай тэмсэхэ тушаа колхозойнгоо табиган тусэб тухай хөөржэ үгэбэ.

Кяхта городой садовод мичуринец П. П. Васильев гэгшэ музейн научна сотрудинуудтай хамта, дулаан орондо урдага жэмсүүдые өөрынгоо нотагта тааруулан ургуулдаг болоһон тухайгаа хөөрхөн байһа.

Хүдөө ажахын техникүмэй директор Э. А. Вельвер гэгшэ тарьяанай ургасыг эхэ болгохо тон шухала уловсинуудай нэгэн болохо — ногоо тариад полинуудтай газар элдүүлгын системэдэ зориулан, дэлгэрэнгы үгэ хэлсэһэн байгаа. «Манай эндэхи условидо люцерне, клевер гэгшэ мэтын ногоонууд найраар урдагад ба жэл бүридэ үрбэ хүрэнгэ үгэдэг байна. Тээд ногоонууд аймагтай бүхы колхозуудтай тарьяан ба саһалан дээрэ урдага болонхой. Тиммэ хадаа 1949 ондо колхоз бүхэндэ эдэ ногоонуудай ургасаһаа адагынь 2-3 килограмм үрбэ хүрэнгэ суглуулжа арга бин гэшэ. Тингээд байбал, биднэр ондоо районуудһа тээд ногоонуудай үрбэ хүрэнгэ асарһаа болохо бэлэбди. Тиммэ ногоо тарихада, газарай хүрбэ найжаруулаха ба үхэр майда эрхэм гэжээл боложо үгэхэ байһанин мэдээжэ.»

Конференци дээрэ хамта 16 хүн үгэ хэлжэ, тэднэр бултадаа тон үнэтэ дурдхалнуудые оруулһан байгаа. Нотаг дээрэхэ түгээхэ эдэй ресурснуудые аймагайгаа промышленностьда хэрэглэхэ тухай гурбадах асуудал тушаа академик Обручевой нэрэмжэтэ музейн директорай орлогшо нүхэр А. И. Орлова элдхэлхэ хэбэ.

Кяхтын аймагтай научна конференци эдэ бүхы асуудалнууд тушаа дэлгэрэнгы хэмжээ-ябуулгануудые зохогоод, баталан абаа.

В. Марфина.

РЕДАКЦИДА ЕРЭН БЭШЭГҮҮЛ „БУРМОНГОЛЕС“ ТРЕСТ, НҮХЭР АФАНАСЕНКЫН АНХАРАЛДА

Хэниэ мэхэлхэ гэнэб?

«Бурмонголес» трестын Шулуудай леспромхоз хэдэн олон жэлдэ түргэ һуури эзэлжэ, балсхалан ба шалтагануудые урдаа баридга. Түбхын түрүүндэ, модо шэрэхэ мүйлхэн харгыгүй, тиммээшэ ажалай бүтээсэ бага гэжэ хөөрэдэг. Тээд шэнэ харгы барихынь хэн хорин юм?

Мүнөө тракторна ба автопаркын хүсые тон хангалтагүйгөөр ашаланна. Тэдэнэй олонхын ажалгүй хэбтэжэ байха юм. Тиммээшэ хэлхэн үгэдөө хээхэ хүрэхэ юм гэжэ асуудана.

И. Шалимов.

Паровозууд муугаар ашаглагдана

Хандагатайн леспромхозой түмэр харгыг гүйсэдхөөр ашаглабал, модо шэрэлгэд эхээн амжалта туйлагдаха байгаа. Тээд энэ харгыгаар модо шэрэхэ хүдэлмэри тон муугаар аяуулагдана.

—Паровозуудга дутамаг дээрээ модо шэрэлгэмнай гэгэдэлдэ оронхой, — гэжэ тус леспромхозой директор нүхэр Собоков худалаар хөөрэдэг заншалтай. Юуб гэжээ, тус леспромхоз мүнөө паровозуудга гүйсэд хангаданхай юм.

Энэ баримта хадаа леспромхозой хүтэлбэрилгшэдэй гансахан модо отололго ба таллуулга хараад лэ, эгээл шухала уцасток болохо түмэр харгындаа хүдэлмэригдэ анхаралаа хандуулдаггүйн гэршэлнэ.

И. Огнев.

Ажал хэдын орондо, архидажа ябадаг Жаркой

«Бурмонголес» трестын Черемухын леспромхоз 1948-49 онуудай сезонно хүдэлмэринэ тон муугаар аяуулжа байна.

Мартын 20-ой байдалаар, энэ оной түрүүшын кварталай тусэбөө 48 процент, сезонно тусэбөө миил 61 процент дүүргэ. Иймэ хангалтагүй хүдэлмэрин гол шалтагаанинэ юуб гэгэхэд, модо шэрэлхэ дээрэ автопаркын хүсэн гүйсэдөөр ашагладангагүй. Мүн модо шэрэлгын хүдэлмэри эмхи гуримгүйгөөр аяуулагдана. Декабрь, январь харанууд соо абаһан шэнэ 25 автомашинуудайн оройдоо 15-инь хүдэлмэрил-

РЕДАКЦИНАА: Дээрэ дурсагдан сигналнуудые толилходоо

«Бурмонголес» трестын хүтэлбэрилгшэд эмээтэ нуурнуудтан зохио хэмжээнүүдые абаха бээ гэжэ найдагдана. Иимэ жаяг заршамад алдан хүүнүүдэй түрэн тусэб таһалдуулжа байһан ябалыг саашада тэсэжэгүй.

„БУРЯТ-МОНГОЛЫ ҮНЭН“ 1949 оной апрелин 8. 3.

Түрүүшүүлэй тоо олошорно

1948 ондо Бичурын аймагай түрүүшүүлэй тоо олошорно. Тэднэй тоодо Сталиний нэрэмжэтэй (правленийн түрүүлэгш К. Ивандов), Круминай нэрэмжэтэй (правленийн түрүүлэгш Н. Деревин) ба бусад колхозууд оролсоно. Гүрэнэй түсэбтэй бүх түрлэй малаар дүрмүүдэй ба малшадай тоо олошорно.

Сталиний нэрэмжэтэй колхозой конинной-товарна фермэ (даагшан Н. Тимофеев) 538 хонинхо 818 хурьга абан, хонин бүриөө 2,38 килограмм нооо хайшалан байна. Мүн С. Важеновой хүтэлбэрилдэг үнэй-товарна фермынд үнэй гэрэгтэй жэлдэ 100 үнэинээ 96 тугал абажа түлжүүлээ. Тинхэд хаалишан Ф. Казарбина 11 үнэинээ 11 тугал абажа, үнэин бүриөө 1151 литр һу хаанан байна.

Иймэ амжалтанууды туйлаан түрүүшүүл — стахановцууд манай аймаг дотор нилээд олон би. Тэдэнэр «Республикийн түрүүшүүл» гэжэн хүндэтэ нэрээр гэдэ хүртээн байха юм.

Мүнөө эдэ түрүүшүүлэй амжалтанууды туйлахын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэнэ. Тэдэнэр зооветкружогуудта бүгэдэ хуралсажа, тэндэ олоон мэрэгжэлээ бодото дээрэн бээлүүлэн, малай үбэлжэлээ эрхмээр үнгэргэжэ байна.

Аймагай 30 гаран колхозуудта зооветеринарна кружогууд эмхидхэгдээ, тэндэ 410 хүн хуралсана. Эдэ кружогууды хүтэлбэрилгэшд малшадай хуралсалы ажал үдэлмэритэйни зохицуулан ябуула.

Г. Мунгалов, аймагай хүдөө ажыхын таһагай главна зоотехник.

Бүри өхэ амжалта туйлахабди

Социалистическэ мал ажалы хүтүлхэ, тэрэнэй ашаг шэмдэ дээшлүүлхын түлөө манай колхозой малшад үнэн зүрхэнбэ тэмсэнэ. Тэдэнэр малай харуулаха, илангага үбэлжэлгы ба ороной кампаниян жэшээтэй хайнаар үнгэргэдэг байна. Энээнэй ашаар 1948 ондо адуу малы хүтүлхэ гүрэнэй түсэб бүх түрлэй малаар үлүүлэн дүргэдэгэ хэн.

Эдэ амжалтанууды өөрингөө үнэн сэхэ, оролдосотой ажалаар туйладаг түрүүшүүл-стахановцуудтай тоо 1948 он соо нилээд олошорно. Манай колхозой мал ажалдай 4 түрүүшүүл «Республикийн эрхим малшан» гэжэн нэрээр гэдэ хүртээн юм. Мүн 72 колхозини-гүрэнэй ажалта үдэрэй нэмэлт түлбэри үгтээн байна.

Үнгэргэжэ жэлдэ, колхозоймнай эрхим адуушан Цыбык Цыдыпов 38 гүүнхээ 38 унага, хонинш С. Доржиева 164 эхэ хонинхоо 180

хурьга абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлэн байна. Тэрэнбэр Бутит Цыбендоржиевагай хүтэлбэрилдэг гүрэнхид 45 үнэинээ 45 тугал абажа, нотагай үлүгэрэй үнэин бүриөө 945 литр һу хаанан байна юм. Эдэ амжалтанууднай бага. Хэрбээ доторойнгоо арга-боломжонууды дүрэнээр хэрэглээд байбал, мал ажал дээрэ бүри өхэ амжалта туйлаха байнабди.

Манай колхозой гэшүүд 1949 ондо 7931 толгой адуу малтай болохо гэжэ нэгэн дуугаар шидэнхэй. Тэдэнэр зорилтын амжалтатайгаар бээлүүлгэдэхэ байһы мал ажалтай түрүүшүүлэй дүй дүршэл харуулна. Тэдэнэй дүй дүршэлы бүгэдэн шалабары болгожо, эдэ зорилгонуудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр бээлүүлхэмнай лабтай.

Д. Жигмытов, Зэдын аймагай «Социализм» колхозой гэшүүн.

Үбэлжэлгы эрхимээр үнгэргэнэ

Зэдын аймагай «Социализм» колхоз адуу мориды үсхэбэрлэхэ түсэбөө жэл бүхэндэ дүргэдэгтүгэй байхан юм. Энээнэй гол шалтагаанын хадаа адуу мориды харуулаха хүнүүды хайша хэрэгээр томилог ябадалда байгаа. Тинхэд түрэхэ гүүды хүндэ ажалда унадаг ба муугаар харуулагда дээрэнэ унага хаяха ябадал олошорно юм. Тинхэ колхозой правлени ба парт-организаци эдэ адуу эндүүргэ-гэри эрид шууд усалдаха хэмжээнүүды абанан юм. Энээнэй ашаар адуу мориды зүбөөр харуулаха ба адуушадтай харюусалга дээш-

лүүлхэ ябадал туйлагдахан байна. Тинхэжэ тус колхоз үнгэргэжэ жэлдэ адуу хүрэгүүды үсхэбэрлэхэ түсэбтэй 102,0 процент дүргээ. Эдэ амжалтанууды туйлаха ябадалы өөрингөө үнэн сэхэ ажалаар ханганан түрүүшүүлэй тоо нилээд олошорно. Жэшээлхэдэ, адуушан Цыбык Цыдыпов 38 гүүнхээ 38 унага абажа, бүрин бүтэнээр түлжүүлээ, мурьсөөндэ эрхимлээн байха юм.

Мүнөө эндэхэ түрүү адуушад 1949 ондо бүри өхэ амжалтанууды туйлахын түлөө, адуу моридой үбэлжэлгы жэшээтэй хайнаар үнгэргэжэ байна. Ц. Жимбеев.

Энэ хэнэй гэмээр бэ?

Яруунын аймагай Молотовой нэрэмжэтэй колхозой адуу хүрэгүүд туража байна. Мүнөө тус колхозой 170 гаран гуна, дааган ба түрэхэ гүүд тэжээбэридэ гаргаалад байха юм. Тэрэн соо-хоонь 10 гаран адуунынь үргүүлхэр болоод байна. Шалтагаанынь юуб гэхэдэ, үнгэргэжэ зунай гэдэ зуу-

гаал адуунынь малай гэхшэбэри болошон бэлшэри дээрэ түхэрэн зундаа байжа, дундаа долоо шалалтайгаар үбэлжэлгэдэ ороо хэн. Теэд, колхозой хүтэлбэрилгэшэд адуунынгаа турахаа урда һайн тэжээлээр хангаха тухайгаа анхаралаа багаар табиһа байха юм. Д. Ширабан.

АГЫН ҺОНИНУУД

СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ АЖАЛАЙ ГЕРОЙ КОЛПАКОВОЙ ЖЭШЭЭ

Читинскэ областин, Оловянинска районой «Объединение» колхозой звеньевод, Социалистическэ Ажалай Герой Н. К. Колпаков 1947 ондо 8 гектар талмайһаа га бүрин 32,5 центнер тарья хураһан юм. 1948 ондо тарилгынгаа талмай 80 гектар хүрэтэр үргэдхэжэ, 3 гектарһаа га бүрин — 55, 18 гектарһаа га бүрин — 29,5, 19 гектарһаа га бүрин — 10 центнер шэнниси хурагаа.

Округой колхозууд нүхэр Колпаковой дүй дүршэлы халан абажа, үндэр уугаса туйлаха хэмжээнүүды абжа байна.

НЭГЭЛЭХИ ҺУУРИ ЭЗЭЛБЭ

Чита городто хүдөөгэй уранхайнай самодеятельности коллективүүдэй харалга боложо, тэндэ Агын национальн округой Зугаалайн сомоной Лениней нэрэмжэтэй колхозой уранхайнай самодеятельности коллектив хабадалсаба.

Тус коллектив Д. Батожоповой зохоон «Илалтын аша» гэжэ пьесэ таба. Тэдэнэр харалгада 1-дэхэ һуури эзэлбэ.

ОКРУЖНОЙ БИБЛИОТЕКЭДЭ ШЭНЭ НОМУУД ЕРЭБЭ

КОГИЗ-эй таһаһаа округной библиотекэдэ шэнэ номууд абтаба. Тэднэй дунда А. Фадеевий «Залуу гварди», М. Бубенной «Сагаан хуһан», Колтеевий «Нүхэр Анна» гэхэ мэтын зохоолууд би.

Ингэжэ окриблиотекэ хамта 14.000 номтой болобо.

БҮХЭШҮҮЛЭЙ КОНКУРС

Округной центртэ үнгэргэгдэхэ бүхэшүүлэй конкурсно 16 хүн хабдаба. Конкурсын програмда гирээр ба штангаар упражнени хэлгэ оруулагдахан байгаа.

Агын педагогическа училищин 3-дахы классы һурагша Б. С. Жамбалдоржиев 1-дэхэ һуури, мүн энэ классы һурагша Дамбиев 2-дохы һуури эзэлэ. Жамбалдоржиев 72,5 килограмм шэгнүртэй штанг үргэжэ, 60 килограмм бажууба. Тинхэдэ Дамбиев 2 пүүдэй гирьы 25 дахин үргээн байха юм.

АРГАТАЙ АНГУУШАН

Мухаршэбэри аймагай «Политотдел» колхозой ангуушан Антип Мальцев хабхаанууды нэгэ газарта гурба дүрбөөр табижа, араганын олоор бариха арга олобо. Энэ хада үнгэргэжэ үбэлэй үе соо хабхаанар хэдэн арбаад шандага, бүдүүн хүзүү, холонго, 5 үнэгэ, шөлүүн ба 6 шоно баря.

Нэгэтэ нүхэр Мальцевай хабхаанаа эрьежэ ошоходон, хабхаанда ороһон үнгээнэй хажууда томо гэшын бүргэд шубуун хабхаанда хушуугаа хабшуулжархөөд байба. Хабхаанда ороод байһан үнэгы хараһан бүргэд тэрэндэ довтолго хэжэ ороһон байгаа. Теэд үнэгы хабхаананы муулалжа аядажа байһар тэрэ бүргэд өөрөө хабхаанда хабшуулдаһан боллолтой.

Баригдаһан энэ бүргэдэй дэлээд байһан далинь нэгэ метр хахад утатай байха юм. А. Серебряков.

Библиотекээ нээхэ саг болоо

Зэдын аймагай Дэрэстэйн сельсоветэй дэргэдэ хүдөөгэй библиотекэ би юм. Тэрэ библиотекэ эхэ зохиод газарта байдаг. Библиотекэ тойроод — Сагаан-Усанай МТС-эй хүдөөмэрилгэшэд, «Социализм» колхозой колхознигууд, хүсэлбэш дунда хургуулин һурагшад болон бусад олон уншагшад би.

Гэбэшье, ВКП(б)-гэй айкомой пропаганда ба агитацион таһагысье, аймгүйсэдкомой культурно-гэгээрэлэй таһагысье, Дэрэстэйн сельсоветэй түрүүлэгшэ энэ библиотекэдэ йаналаа табиһагүи.

Октябрь һараһаа эхилжэ библиотекэнь хаалтатый байдаг ба тэрэ библиотекын гадар, дотор муухай болошонхой. Сонох чагаабаринь эдэршэнхэй ба номууд үгы боложо байдаг. Харин тинхэдэ «Библиотекарь» Д. Цыбенова гэгшэдэ салын минн үгтэжэ байдаг.

Эдэ дутуу дундаанууды усалдаха, библиотекэнь ном абажа уншаха аргаболомжо уншагшадта үгэхэ саг болоо. Д. Чимитов.

Хилын саана юун болоноб

Хойто-атлантическа договор тухай советскэ правительствын меморандум тушаа

РУМЫНИ

БУХАРЕСТ, 4. (ТАСС). Хойто-атлантическа договор тухай СССР-эй правительствын меморандум тушаа румыныс хэблэл үргэһөөр толило. «Ромыния либерия» газетэ ингэжэ тэмдэглэнэ: «Али бүхы агресивне, дэлхэйн эзэн болохоом гэжэн империалистическэ хэдэлгэнүүды Советскэ Союз элиртүлбэ».

МОНГОЛ АРАДАЙ РЕСПУБЛИКА

Улаан-Батор, 4. (ТАСС). Хойто-атлантическа договор тухай СССР-эй правительствын меморандумай текстэе газетэнүүд сум толило. Тэршэлэн меморандумай текстэе радиогоор дамжуулагдаа. Советскэ Союзда, арадай демократинь ороноудта эсэргүү шэглүүлэгдэн ба Нэгэдэмэл Нацануудай Организацион принципүүдэ эбдэгш Хойто-атлантическа агресивне пактын бодото зорилгонууды энэ меморандум элиртүлбэ гэжэ Монголой олонитэ тэмдэглэнэ.

ФИНЛЯНДИ

ХЕЛЬСИНКИ, 4. (ТАСС). Хойто-атлантическа договор тухай Советскэ Союзай правительствын меморандум хадаа дай түдхэгшэды эрид шууд элиртүлбэ гэжэ «Тюэ-кансан Саномат» газетэ бэшэнэ. США хадаа арадуудай дура хүсэл

ба эрмэлзэлдэ хабаадахынь европейскэ ороноуды баадхана гэжэ тус газетэ заана.

ЛЮКСЕМБУРГ

БРЮССЕЛЬ, 4. (ТАСС). Хойто-атлантическа договор тухай СССР-эй правительствын меморандумы Люксембургска газетэнүүд түрүүшынгээ хууданаһаа утгоо.

АВСТРИ

ВЕНА, 4. (ТАСС). Австриин демократическа олонитэ болбо Хойто-атлантическа договор тухай советскэ правительствын меморандумые тон эхэтэ хайшаан утгаба. Компартийн орган — «Экспресс»-ише фольксштримме» гэдэг газетэ тус меморандумай текстэе толилохэ зуураа, ингэжэ тэмдэглэбэ: Хойто-атлантическа договор агресивне үдхатай ба Нэгэдэмэл Нацануудай Организацион Уставта тон харша байна.

АНГЛИ

ЛОНДОН, 4. (ТАСС). Тэндэхэ газетэнүүд Хойто-атлантическа пакт тушаа советскэ правительствын меморандум тухай мэдээслэнүүды тунхаглаба.

«Дейли геральд», «Дейли телеграф энд морнинг пост» ба «Дейли Мей» гэжэ газетэнүүд тус меморандумы түрүүшынгээ хууданаһаа толило.

Эб найрамдалы хамгаалгада зорюулагдаһан конгресс Бельгидэ болоо

БРЮССЕЛЬ, (ТАСС). Эб найрамдалы хамгаалгада зорюулагдаһан бельгийскэ национальн конгресс апрелин 3-да Брюссельдэ нэгдэ. Тэндэ эхэнэрүдэй Уласхоорондын демократическа Федерацион түрүүлэгшэ Эженн Коттон, тэршэлэн бусад олон гадаадын айлашад хабаадаба. «Хүсэнуудэ хамтадхажэ, амгалан байдал аршаан абархабди!», «Эхэнүүд амгалан ажауухыа хүсэнэ!» гэжэн лозунгууд конгрессэй зал соо бэшээтэй байба.

Конгрессэй президиумдэ ороной демократическа олон тоото организацинуудһаа амаршалгын телеграмманууд абтаа.

Эб найрамдалы хамгаалха гэжэн бельгийскэ эхэнэрүдэй Союзай

түрүүлэгшэ Лавашери конгресс нээхэ зуураа, ингэжэ мэдүүлбэ: энэ конгрессэй уг зорилгон юуб гэжэ, үнгэрһэн хоер дайнай һүүлээр түб бөөнэр ба эршүүлбэ дайнай хүнхэн болхохы эхэнэрүдэ хүсэхэгүи байна гэжэ бельгийскэ правительствода харуулаха ябадал болоно.

Эб найрамдалы хамгаалха гэжэн бельгийскэ эхэнэрүдэй Союзай ажал-ябуулга тухайда тоосоото элидхэлы Союзай секретарь Брэнфо хэбэ.

Олон мянган бельгийскэ эхэнэрүдэй гар табылгатай бэшэгы конгрессэй президиумдэ дамжуулан үгэбэ.

Эб найрамдалай тала баригшад Бүхэдэлхэйн конгресс тухалха Комитет Швейцидэ тогтоогдоо

СТОКГОЛЬМ, (ТАСС). Эб найрамдалай тала баригшад Бүхэдэлхэйн конгресс тухалха Комитет Швейцидэ байгуулагда гэжэ «Ню Даг» газетэ мэдээсэ. Тус Комитет оройнгоо бүхы прогрессивне гражданинуудта, шведскэ демократическа организацинуудта

ба профсоюзудта бэшгэтэйгээр хандаба. Эб найрамдалай тала баригшад Бүхэдэлхэйн конгрессе дэмжэхэ ба тэрэндэ шведскэ демократическа олонитын түлөөлэгшэды эльгэхэнь тэрэ бэшгэ соогоо урялба.

Урда Кореядэхэ партизанска хүдэлөөн

ПХЕНЬЯН, (ТАСС). Пхеньянска радиогой дамжуулаһан ёһоор, Урда Денла провинцида партизанска отрядууд Ли Сын Манай маршетоно «правительствын» хэһэн түрэдэлгын отрядуудта эсэргүү байлдаа хэжэ байна. Ур-

да Денладахи полициин управленийн мэдээнүүдэй ёһоор, партизанска отрядууд Кохын, Босен, Хасын Надю, Хванпхен, Егван, Тянсен, Сунчен, Гуре ба бусад уездүүдтэ ябуулганууды эршэмтэйгээр хэжэ үргэлжэлхөөр.

Эб найрамдалай тала баригшад Болгарска конгресс дүүрбэ

СОФИЯ, (ТАСС). Эб найрамдалай тала баригшад национальн конгресс апрелин 4-дэ хүдэлмээрэ дүүрбэ. «Эб найрамдалай түлөө тэмсэл ба тэрэндэ болгарска арадай хабаадалга» гэжэн асуудалаар Софийска университетэй ректор академик Георгий Наджаков элидхэл хэбэ. Удаалуулан, «Эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ эхэнэрүдэй хабаадалга тухайда» Болгарска арадай эхэнэрүдэй Союзай түрүүлэгшэ Цола Драгойчева элидхэл хэбэ байна.

Конгрессэе хабаадагшад СССР-эй арадуудай ба бүхы прогрессивне хүн түрэлтэйн вождэ генералиссимус И. В. Сталинда, Болгарин премьер-министр Георгий Димитровто ба эб найрамдалы хамгаалгада зорюулагдаһан культурын ажал-ябуулгашад холбоной Уласхоорондын Комитетдэ эльгэгэдэ амаршалгын телеграмманууды ехэ баяртайгаар баталан абаа.

Тэрэнэй һүүлээр, эб найрамдалай тала баригшад Бүхэдэлхэйн кон-

грессэе ошохо делегацие 24 хүнхөө бүридүүлэн һунгаа.

Конгрессэй хаагдаһанай һүүлээр, тэрэнэй бүхы делегадууд эб найрамдалы хамгаалха Софийска городской комитетээр эмхидхэгдэн эхэ митингдэ булгадаа хабаадаба. Тус митинг дээрэ 200 мянга үлүүтэй ажалшад суглараа. Арадай театрын үмэнхы талмай ба тэрэндэ дүтэ шадарай улцануудта демонстрантуудай колонууд дүүрэн байба. Тэдэнэр хадаа генералиссимус Сталингай ба Димитровгай портретүүды баринхай ябаба. Митингдэ хабаадагшад бариха ябаһан лозунгууд дээрэн: «Атлантическа пакт арилан тоноло!»; «Эб найрамдалда этигэл найдабар Москваһаа эшгэтэй!», «Булгадаа эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ жагсай!» гэжэ бэшгэтэй байба.

Митингын һүүлээр, олон түмэн зон столицын улцануудта һүртэ эхэ манифестаци (жагсаал) эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй лозунг доро хэбэ.

Хойто-атлантическа договорто гар табиба

ВАШИНГТОН, 5. (ТАСС). Тэндэ апрелин 5-эй үдэрэй тэнгээ хойто-атлантическа договорто гар табылгын ёһолоо болоо. Договорто гар табылгынгаа урдадэ, тэрэндэ хабаадаһан гүрэнүүдэй гадаадын хэрэгүүдэй министрүүд тошо үгэнүүды хэлбэ.

ООН-эй Уставы эбдөхэ ба СССР-тэ болон арадай демократинь ороноудта эсэргүү шэглүүлэгдэн агресивне «сэрэгэй»-блок байгуулха тус договоры өөрыгөө хамгаалгын хэмжээ-ябуулганууд шэнгээр харуулхы тэдэнэр лэдэбэд.

ООН-эй Генеральн Ассамблейн гурбала сессийн хоёрдох хахадай хүдэлмэти эхилээ

НЬЮ-ИОРК, 5. (ТАСС). Нью-Йорк Нацануудай Организацион генеральн Ассамблейн гурбала сессийн хоёрдох хахадай хүдэлмэти апрелин 5-да Флашинг доуста (Нью-Йорк) эхилбэ.

Энэ үдэр Ассамблейн генеральн комитетэй заседани болоо.

ТОБШО ҺОНИНУУ

Түрүү артель. Промкоопсинуудай Управленийн Кировэй рэмжэтэ олобонилгын артельн талайнгаа түсэбтэй 2 һара соод гээд, системэ соогоо түрүүн эзэлбэ. Энэ артель Управлений дамжуулгын Улаан тугые хөөрө һаража бариха ябана. Тус артели алюминиев ба түмэр амбартады үйлдэбэрлэгш шудаланхай.

Сезонийнгоо түсэб 250 цент. Бичурын аймагай ангуу Гомбо Намдаков 1948—49 онда ангуурин сезон соо 11 шөлүүн үнэгэ, 30 гаран хэрмэ, 20 гаран лонг бариха, даалгабаряа 250 цент дүүрбэ. Эрхим ангуу аймпотребсоюзай мүнхэн шүхүртөө.

Дыренэй сельпо түрүү Курумканай аймагай Дыренэй сельпо эд бараанай эрьсын, ба бые 120 процент гүйгэдхэжэ, айр соогоо түрүүлжэ ябана.

Ээлжээтэ сессии. Кабанай аймагай ажалшадтай депутат Советэй ээлжээтэ сессии болоо. Эндэ 1948 он соо хэгдэһэн хэмэрин дүн тухай, мүн хэмэрин ажыхын культурануудай үндэр гаса абахэ хэмжээ-ябуулганууд хай асуудалнууд зүбшэн хэлсэ хэн байна.

Һургуулинуудай уранхайн самодеятельности харалга. Удын пионерүүдэй Орлодо лезнодоржон районий һургуулинуудай уранхайнай самодеятельности харалга болобо. Эндэ һургуулинууд хабаадалсаа. Харагада № 65 һургуулин самодеятельности һайн сэгнэлтэ абажа, публиканска харалгада хабаадалха болобо.

Манай словарь

Колони—1) империалистическэ үлүүтэй эзэмдэлгэдэ ороод, үлүүтэй хайшаан аймаг ба орон; 2) харин гүрэндэ ожо, ямар нэгэн национальн бүлэг хүнүүдэй хамта ажауулаха; 3) тусхай зорилготой эмхи зургаанууд (жэшэ хэдэ, үхибүүдэй зунай ком-ажалай колони гэхэ мэтэ).

Комет — һүлтэ одон.

Компани — 1) багаһаг нэгэ; 2) буржуазна ороноудта шуудай худалдаа-наймаанай али промышленна хамтарай.

Композитор—хүгжэмэй зохиолдые найруулагша.

Конгресс — 1) съезд (олонтоо уласхоорондын); 2) США-ын Латинска Америкын олоо ороноуд ба бусад зарим нүүдтэхи хуули гаргадаг гаануудай нэрэ.

Харюусалгата релам Д. Д. ЛУБСАНОВ

МУНӨӨДЭР КИНОТЕАТРУУДТА «Прогресс» — «Гуйраша студия» «Эрдэм» — «Петр I».

Хлебкомбинатта лот ш-и увл ба лесноцастозуу х, д, м, л, р, л, х, с, л, о, р, о, ж, о, у, х, л, и, т, э, й. Улица Кавказяревмили, 31-дэ, дрессар лангалады болохо

Улан-Удын ПБЗ-гэй ОРС-д ахалаһа бүхалты нууц, тал өвдүү, зоо, хийгүүд аюулсууды венероцастуу хийгүүд аюулсууды продавы д, кио, ж, м, у, х, л, и, т, э, й. б. а. талмай, у. х. э. тал. 1-й часток ПБЗ, зооветеринарны гэхэ, дрессар х, н, д, а, х, а, т, а, л.

Лесторгскладта модоний тайрадалһуу, та өвдүү, хийгүүд аюулсууды венероцастуу хийгүүд аюулсууды продавы д, кио, ж, м, у, х, л, и, т, э, й. Улица Салин а, 7-гэһэн, дрессар хам а. х. д. о. о. т. о. х. о.